



Victoria Woodhull fou la primera dona que intentà als Estats Units presentar-se a les eleccions presidencials, les que se celebraren el 1872.

Hillary Clinton no és la primera dona que es presenta com a candidata a la presidència dels Estats Units. Un bon grapat ho intentà abans. La primera de totes fou una dona d'empenta del segle XIX, una sufragista i socialista que escandalitzà sovint la puritana classe alta estatunidenca. El seu nom era Victoria Woodhull. Una dona rebel que defensà l'amor lliure, el socialisme, la regulació i legalització de la prostitució, que va néixer pobra i morí rica, que fou corredora de borsa en un moments en què aquesta activitat era totalment masculina i que a 34 anys, el 1872, es presentà com a candidata a presidenta del país.

Woodhull

Segons les referències biogràfiques trobades, en especial la de la BBC-World publicada l'abril de 2015, Victoria va néixer amb el llinatge Clafin el 1838 en una família pobra que residia al poble rural de Home, a Licking County, a l'estat d'Ohio. Fou la setena de deu fills. Només ella i cinc germans arribaren a adults. Sa mare era filla il·legítima –i això aleshores marcava decisivament tota la vida– i analfabet: per guanyar-se la vida enganyava els ingenus tirant-los cartes per suposadament endevinar-los el futur i fent-los veure que parlava amb els morts. Son pare no passà mai de ser un desastrós estafador: el 1839 comprà un molí en estat de ruïna, el cremà i pretengué cobrar l'assegurança que havia contractat just abans. El detingueren. Aleshores, mare i fills van marxar del poble i malvisqueren durant els anys següents, no se sap com exactament. En aquella època una dona es casava jove, i més si patia pobresa, com era el cas. Victoria celebrà el seu primer matrimoni a 15 anys amb un suposat metge –no queda clar que realment ho fos– de 29.

Fou una relació desastrosa. Ell era un alcohòlic que la maltractava. Ella treballà fora de casa –no se sap de què– per poder portar diners a la llar familiar, però així i tot tingué voluntat →

Les antecessores de Hillary

Un bon grapat de dones s'han presentat a les eleccions presidencials dels Estats Units des que el 1872 ho va intentar la pionera, Victoria Woodhull.

Reportatge de Miquel Payeras

→ i trobà temps per exercitar la seva gran intel·ligència. Durant aquests anys es conreà culturalment i políticament pel seu compte mitjançant lectures de pensadors d'esquerra, en especial llegint les obres del socialista francès Charles Fourier, que preconitzava l'amor lliure i la necessitat que les dones adquirissin més rol social: va ser l'autor que encunyà el terme *feminista*, tot i que s'ha de dir que hi ha historiadors que ho posen en dubte i que atribueixen la paternitat del mot a Alexandre Dumas fill.

En aquesta època, els anys 50 i principis de la dècada dels seixanta del segle XIX, fou quan Woodhull es convertí en activista de la llibertat femenina. I la practicà en primera persona. En aquells temps el divorci era legal als Estats Units però poques dones en feien ús perquè la *bona societat* considerava que una dona en aquest estat civil havia de ser per força una pecadora de vida llicenciosa. A Victòria no li va importar gens ni mica. Amb dos fills –un nin i una nina, ell amb una greu deficiència intel·lectual, no se sap quant de temps va viure– sota la seva responsabilitat es divorcià, se suposa que el 1864. Al cap de dos anys es tornà casar, amb James Harvey Blood. El nou enllaç li canvià radicalment la vida. No per l'amor, sinó perquè les seves circumstàncies econòmiques milloraren fort ferm.

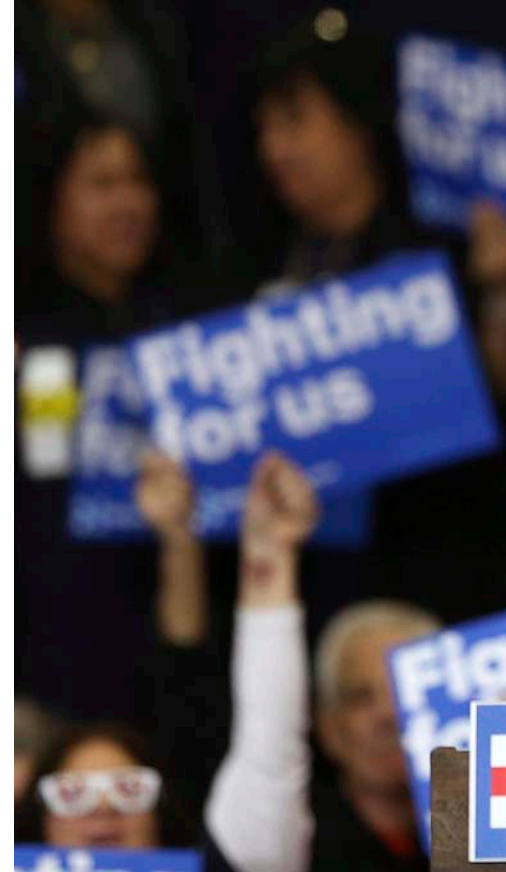
El matrimoni fixà residència a Nova York. Victòria i la seva germana Tennessee, coneguda com Tennie, set anys més jove, que sempre l'acompanyava –de la resta de germans res n'ha quedat–, conegueren gràcies a Blood a qui aleshores era un famós potentat, viudo de 76 anys: Cornelius Vanderbilt, un dels grans empresaris de vaixells i trens. Sembla que les dues germanes exerciren de mitjans per al magnat jubilat, seguint la suposada habilitat que sa mare els havia transmès. D'aquesta manera va néixer una intensa amistat, que algunes fonts coetànies –els periòdics conservadors que no suportaven l'activista i que arribaren a deixar entendre fins i tot que havia exercit la prostitució en alguns moments de la seva

vida– insinuaren que fou alguna cosa més que simple afecte amical. En qualsevol cas, la generositat de Cornelius amb les dues germanes va ser enorme. Els ensenyà com funcionava el mercat de valors i els regalà els diners per crear la primera agència de corredors de borsa de propietat femenina a Wall Street, Woodhull, Claflin and Company.

Els guanys, quantiosos, els permeteren obrir un setmanari el 1870, *Woodhull and Claflin's Weekly*, dedicat a exigir el dret femení al vot i a reivindicar la llibertat i independència de les dones amb relació als homes, animant-les a totes a prendre les seves pròpies decisions tant en la vida personal, i en els negocis, com també en el sexe. “Llibertat sexual per a tots, la llibertat ha de ser per als monògams que vulguin practicar la monogàmia, i també per a aquells que vulguin tenir múltiples parelles”, escrigué Victòria. D'idees esquerranes, hi publicà fins i tot el Manifest Comunista.

El setmanari catapultà el nom de Victòria Woodhull fins a convertir-la en una referència d'influència creixent en el moviment sufragista nord-americà. I, per descomptat, es guanyà l'enemistat de les forces vives del conservadorisme social, econòmic i polític. Gràcies a la fama creixent, va ser convidada a parlar en el congrés de l'Associació per al Sufragi Femení, organitzat el gener de 1871. Moltes de les presents quedaren admirades pel verb encès de Victòria, i moltes d'altres, per culpa de les seves opinions sobre el sexe, escandalitzades i horroritzades.

Un grup de feministes que s'havien separat de l'associació li oferiren pocs mesos després presentar-se a les eleccions presidencials de 1872 com a candidata d'Equal Rights, el Partit per la Igualtat de Drets, que havien fundat. Acceptà. Abans de les eleccions, però, juntament amb la seva germana, fou condemnada a una pena de presó d'uns mesos –no consta quants– per haver publicat en la revista informacions i imatges que foren considerades “obscenes”. És probable que en el moment de formalitzar la candida-



tura als comicis estigués tancada i com que, per una altra banda, era requisit per presentar-se a les eleccions presidencials haver complert 35 anys i ella en tenia 34, tot plegat ha fet dubtar a molts historiadors si realment arribà a ser candidata. Ara bé, una biògrafa seva, Mary L. Shearer, escrigué que no trobà cap diari, periòdic ni publicació que fes la més mínima referència al fet que no hagués estat candidata i que pertot se l'anomenava com a tal. A més, Shearer assegura que aleshores una qüestió com l'edat no tenia massa importància. Cal dir que la recerca sobre aquells comicis feta per aquest setmanari a través d'internet no ha permès trobar ni rastre de la candidatura oficial de Woodhull i, en canvi, sí que apareixen sis homes formalitzats com a candidats.

En els següents cinc anys Victòria intensificà encara més el seu activisme gràcies a la bona posició econòmica adquirida. De sobte, el 1877 canvià de rumb radicalment. Es divorcià de Blood i marxà amb la seva germana, la mare i la filla –del fill, discapacitat intel·lectual, no n'hi ha referències, cal suposar que degué morir molt jove– cap a Anglaterra. Allà, i al cap de poc d'haver-hi arribat, es casà amb un banquer, John Biddulph Martin. A partir d'aleshores signà com a Victòria Woodhull Martin. Dedicà una part de la fortuna adquirida com a corredora de borsa a impulsar el sufragisme,



Dalt, Hillary Rodham Clinton té la missió de culminar el llarg camí que han traçat les dones candidates des dels temps de la pionera Woodhull

Baix, Shirley Chisholm ha estat una de les polítiques i activistes feministes més importants del segle XX als Estats Units

cialista dels Treballadors, i Sonia Johnson (1936), del Partit dels Ciutadans. El 1984 el Partit dels Treballadors del Món presentà Gavrielle Homes (no se n'ha trobat data de naixement ni de mort). El 1992 Lenora Fulani (1950) fou candidata pel Partit Nova Aliança i Helen Halyard (1951) pel Partit Socialista de la Igualtat. Gloria La Riva (1954) va concórrer el 2008 en nom del Partit Socialista i Alliberament.

De totes aquestes candidates l'única que recollí una xifra significativa de vots fou Jenness el 1972, més de 80.000. El salt cap a xifres importants ha hagut d'esperar a anys recents: Cynthia McKinney (1955) el 2008 al davant de la candidatura del Partit Verd obtingué més de 160.000 sufragis i, sobretot, la seva companya de partit Jill Stein (1950) en sumà quasi 500.000 el 2012.

A banda, hi ha existit candidates a les primàries del Partit Republicà: Isabell Masters (1913-2011) el 2000; i també a les del Demòcrata, dues: Ellen Cullen McCormack (1926-2011) el 1976 i, sobretot, Shirley Chisholm (1924-2005) el 1972, la primera dona negra que intentà ser candidata a la presidència. Chisholm ha estat una de les polítiques i activistes feministes més importants del segle XX als Estats Units, fou la primera negra elegida a la Cambra dels Representants i el seu exemple ha inspirat moltes afroamericanes implicades en l'activisme feminista i/o l'activitat política progressista. El 2015 Barack Obama li va concedir a títol pòstum la Medalla Presidencial de la Llibertat, el més alt honor civil del país. Deixà escrit que "a fi de comptes, tot el que és antinegre, antifemení i totes les altres formes de discriminació equivalen al mateix: l'antihumanisme".

Cadascuna a la seva manera, aquestes dones han traçat un llarg camí que Hillary Rodham Clinton té la missió de culminar el pròxim 8 de novembre derrotant a les urnes l'home que és i representa exactament allò mateix que fa quasi un segle i mig críticà, perseguí, humilià i empresonà a Victoria Woodhull. ●



fent conferències, participant en actes públics i editant amb l'ajuda de la seva filla Zula Woodhull la revista *The Humanitarian* entre 1892 i 1901. Després de la mort del seu home, el 1901, abandonà l'activisme i l'activitat pública per viure la resta de la seva vida en una casa de camp, a Norton Park, Worcestershire, a prop de Tewkesbury, Anglaterra, en la qual va morir el 10 de juny de 1927 a l'edat de 88 anys.

Les altres candidates

Woodhull fou la primera però no l'única candidata a presidenta. La seva companya de lluita sufragista Belva Ann Lockwood (1830-1917) ho va ser també pel mateix

partit que ella el 1884 i 1888, i el seu nom sí que apareix a les candidatures oficials.

Després hagué de passar quasi un segle perquè una altra dona, Charlene Mitchell (nascuda el 1930), es tornés presentar: el 1968, en representació del Partit Comunista. El 1972 fou el torn d'Evelin Reedd (1905-1979) i de Linda Jenness (1941), totes dues -cosa estranya, però així va ser- en nom del Partit Socialista dels Treballadors. Margaret Wright (1923) va ser candidata el 1976 pel Partit de la Pau i la Llibertat. El 1980 Maureen Smith (no consta la data de naixement ni de mort) ho fou també del Partit de la Pau i la Llibertat; Deirdre Griswold (tampoc consta quan va néixer ni va morir), del Partit So-